

ATLARIN HAPSEDİLMESİNİN ÜÇÜNCÜ YILI İZLEME RAPORU – ADALARIN ATLARI PLATFORMU

19 Aralık 2019 gecesini başlayan ruam gerekçeli katliamın, faytonların durdurulmasının ve atların ahırlara hapsedilmesinin üzerinden üç yıl geçti. 3 yıl önce Adalar'da 1700 kadar at yaşıyordu. Bugün burada ancak 100 kadar at kaldı, onların da çoğu hapis hayatı yaşıyor.

Bugünlerde kentlerde serbest yaşayan hayvanların hepsinin toplatılıp barınağa götürülmesi gündemde. 11 Aralık 2022'de Türkiye'nin 81 ilinde aynı anda yapılan eylemlerde insanlar bu kapatılmaya ve ayrışmaya karşı çıktı. Adalar'daki atlar ise tam 3 yıldır "barınakta" yaşıyor, yaşayabildikleri kadar. "Kurtarma" adı altında, insanla ortak yaşamdan kopartılıp hapsedilen atların durumu, hayvanları hayatımızdan çıkarmanın sonuçlarını ortaya koyuyor.

Adalar'da sağ kalan atlar ne durumda?

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin satın aldığı atlardan adada kalanlar, Büyükada'daki **İspark Ahır**'nda tutuluyor.

İBB'nin elindeki atların 30'u, binicilerle beraber aldıkları eğitim sürecinin ardından İBB tarafından **zabıta atı** olarak kullanılıyor. Hareket imkânına sahip bu atlar sağlıklılar ve insan içine çıkıyorlar. Ancak atlı zabıta ahır yalnız Büyükada'da var.

İBB'nin elindeki atların hapsedildikleri ahırdan çıkabilecekleri tek yer, ahırın yanındaki ufak havalandırma (padok) alanı. Bu alan uygunsuz ve yetersiz. **Tarım Bakanlığı** atların serbestçe gezebileceği, otlayabileceği, etrafı çevrili alanlar oluşturulmaya söz vermişti, ama bu sözünü yerine getirmede. Adalar'da atların salınmasına uygun alanların bu şekilde kullanımına ise **Adalar Kaymakamlığı** izin vermiyor.

Büyükada, Heybeliada ve Burgazada'da İBB'ye satılmamış az sayıda at hâlâ yaşıyor.

Heybeliada ve Burgazada'da kalan son atların ahırları, Mart ve Nisan 2021'de yıkıldı. Bunların yerine yeni ahır yapma sözü vermiş olan İBB bu sözü hâlâ yerine getirmede.

İspark Ahırının daimi görevlileri arasında **atlar konusunda uzman bir veteriner hekim** yok. Ama 2021'de Büyükada'da İBB Ahırındaki atlar için İstanbul Üniversitesi'nden, atlar konusunda uzman bir veteriner hekimden danışmanlık desteği alınması sağlandı.

2021'de bir sivil yurttaşın çabasıyla Büyükada'da İBB Ahırındaki atlara zincirle bağlı kalmadan yaşayabilecekleri ilk ahır bölmeleri (boks) kuruldu. Bu çalışmayı İBB'nin devam ettirmesi sonucu, şu anda İspark'taki atların hepsi kendi bölmesine sahip.

Büyükada İspark Ahırları artık ziyarete açık. Hafta içi günlerde mesai saati dahilinde ahıra gidip atları görmek mümkün, ancak fotoğraf ve video çekmek halen yasak. Bu yıl atlar Büyükada Nizam ve Maden Mahallesi Dayanışma Grupları tarafından düzenli olarak ziyaret edildi.

Ne istiyoruz?

Liyakat: Adalar'da 1179 at satın almış İBB'nin atlarla ilgili çalışmalarını, atları tanıyan ve seven, işinin uzmanı, liyakatli insanların yönetiminde yürütmesi. At uzmanı bir veteriner hekimin Büyükada'da sürekli istihdamı.

Şeffaflık: İBB İspark Ahırında doğan ve ölen atların sayısı, atların ölüm nedenleri düzenli olarak açıklanmalı. Bu sene doğan taylardan kaç yaşadı? Hayatını kaybeden taylar ve anneleri neden öldü?

Atlara yaşam alanı: Büyükada İBB İspark Ahırında 3 yıldır hapsedilen atların, ata layık yaşam şartlarına ve Adalar ilçesinde hareket imkânına kavuşturulması, atların hapisten çıkarılması.

Bu sürecin başında Tarım Bakanlığı atlar için arazi tahsis etme sözü vermişti. 3 yıldır bu sözü yerine getirmeyen Bakanlığın, atların daha önce yaşadığı üç adada da atlara kamu arazisinden yer sağlaması.

Ahırlar: Heybeliada ve Burgazada'da İBB tarafından yıkılan ahırların yerine yeniden düzgün ahır yapılması, İBB Zabıtasınca kullanılan atlar dahil tüm atların **her adada** insan içinde yaşamasının sağlanması.

Adalar ilçesinin imar planı yok. 2020 ve 2021'de İBB, Adaların Atları Platformu olarak yakından takip ettiğimiz ve katılım sağlamaya gayret ettiğimiz planlama çalışmalarında, Büyükada, Heybeliada ve Burgazada'da öteden beri ahır arazisi olan yerleri yine ahır bölgesi olarak gösterdi. 2021 yılı sonunda Adalar ilçesi, Marmara Denizi'ndeki müsülaj gerekçe gösterilerek **"Özel Çevre Koruma Bölgesi"** ilan edildi ve plan yetkisi İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden alınarak Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na geçirildi. Plan yetkisini üstüne alan Çevre Bakanlığı, İBB'nin kiracı olduğu ahır yerlerini ahır yeri olarak korumalı. İBB de konuyu takip ederek kamuoyunu bilgilendirmeli.

Heybeliada ve Burgazada'da acilen ahır yapılmalı. Bunun için imar planının yeniden yapılmasını ve onaylanmasını beklemek gerekmiyor. Yapılaşma özelliği taşımayan portatif/sökülebilir ahırlar, ahır alanının resmi kiracısı olan İBB tarafından hemen kurulabilir ve kurulmalı.

Sorumluların hesap vermesi: Adadan sürülen 860 atın kimlik belgesi olan çip numaraları, tüm ısrarlarımıza rağmen, İBB ve/veya Tarım Bakanlığı tarafından açıklanmadı ve atlar gerektiği şekilde izlenmedi. Böylece kaybedilen atlardan ölenlerin nerede, nasıl, kimin ihmali veya çıkarı nedeniyle öldüğünün tespit edilmesi, benzer olayların asla tekrar etmemesi için bütün sorumluların hesap vermesini istiyoruz. Atları izlemeyen ve çip numaralarını açıklamayan yetkililer ile, İBB'den at alan ancak protokole aykırı olarak atları elden çıkaran belediyeler ve işletme sahipleri de soruşturulmalı ve gerekli yasal işlemler yapılmalı. Sokaktaki kedi ve köpeklere dahi çip takılması gündemdeyken, kamu kurumları tarafından sevk edilmiş atların çip numaralarının açıklanmaması, atların "resmen" kaybolmaları skandaldır.

Görsel: Tarihöncesinden mağara resmi, Chauvet Mağarası (Fransa).